

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részéért évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Deák F.-u. 2 sz., reklamátói, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtítkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz Mihály egyll. pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-tér Bányfy-palota intézendők.

*

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négyz. cm.) 6 k., félooldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok és fél éves hirdetőknél 10%-al, egész éves hirdetőknél 15%-al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”) tüzetes megjelölésével van megengedve.

A KÉZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felélős szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

Jegyzőkönyv,

felvétel az Erdélyrészi Méhész Egyletnek 1909. jan. 24-én tartott közgyűlése alkalmával.

Jelen voltak: Báró Jósika Gábor elnök, dr. Zsögön Béla ig. alelnök, dr. Balázs Ferencz főtítkár, Tasnády Szeöcs Samu titkár, Zsögön Rácz Mihály pénztárnok, Ványolós Miklós szerkesztő, Kremitzky Aladárné urnő, Balázs Péter, Ady Sándor, Balogh János, Nagy János, Nagy Géza, Szilágyi Márton, dr. Szabó Domokos, Kardos Béla, Kuliseki Endre, Rákosi Albert, Perényi Vincze, Ilyés János, Mikola Géza, Zsögön Géza, Voith Gergely, Csöbi András.

Elnökölt: Báró Jósika Gábor elnök.

Előadott: dr. Balázs Ferencz főtítkár.

Jegyzett: Tasnády Szeöcs Samu titkár.

Elnök örömmel konstatálja hogy a kormány támogatásával s a tisztviselők önzetlen munkálkodása folytán az egyesület haszonnal zárta a múlt évet s a tisztviselőknek köszönetet mond, üdvözli a szép számban megjelent tagokat s megnyitja

a gyűlést. A jegyzőkönyv vezetésére Tasnády Szeőcs Samu titkárt, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig dr. Szabó Domokos és Ady Sándor v. tagokat kéri fel.

Főtitkár felolvassa az igazgató választmány jelentését múlt évi működését. — Tudomásul vétetik.

Pénztárnok a pénztár múlt évi forgalmáról tesz jelentést. — Tudomásul vétetik.

Pénztárvizsgáló bizottság a pénztár megvizsgálásáról tesz jelentést s javasolja, hogy pénztárnoknak a felmentvény megadassék s indítványozza, hogy pénztárnoknak jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék. — Jelentés tudomásul vétetik, pénztárnoknak a felmentvény megadatik s jegyzőkönyvi köszönet szavazzatik.

Főtitkár az időközben lemondás folytán megüresedett alelnöki állás és választmányi tagsági helyek betöltésére nézve teszi meg előterjesztését s javasolja, hogy alelnöknek Bokor Károly. Választmányi tagokul pedig Zsakó István, Hrabéczy Tivadar, Koleszár Sándor, Várady Mihály, Lehöcz János és Rákosi Albert választassanak meg. — Egyhangulag megválasztatnak.

Igazgató alelnök Ványolós Sándor méhésnek 20 kor. és a városi szolgáltnak egyenkint 8-8 kor. jutalom megszavazását indítványozza. — megszavazzatik.

Igazgató alelnök indítványozza, hogy Darányi Ignác földművelésügyi minisztert táviratilag üdvözölje a közgyűlés. — Indítvány elfogadtatik

Elnök bezárja a gyűlést s felkéri Nagy János tanárt előadásának megtartására. Nagy János „Természetesség a méhek tenyésztésében“ czim alatt rendkívül érdekes előadását megtartja.

A gyűlés az elnök lelkes éljenzésével ért véget.

K. m. f.

Tasnády Szeőcs Samu,
titkár.

Az igazgató választmány évi jelentése 1908 évről.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Újból fordult egyet az idők nagy kereke! Rohanó szakaszai az esztendők a végtelenség nagy temetőjébe sirt ásva egymást és sorrendben a halandókat eltemetik. Mi is halandók rohanunk e nagy kerék szárnyain s midőn fordulóponthoz értünk megállunk egy pillanatra s gondolatainkat önkénytelenül vissza tereljük a multa számot vetünk cselekedeteinkkel mérlegelve a multat, tervezünk a jövőre, vajjon szerencsés avagy szerencsétlenséget, békességet vagy békétlenséget hoz-e a jövő.

Forduló ponthoz értünk újból mélyen tisztelt közgyűlés! Eltemetve látjuk az 1908 évet, s e forduló pontnál álljunk meg egy kissé, tekintsünk vissza egyesületünk 28-ik évi működésére mérlegeljünk mit tettünk s a mit tettünk helyesen, okosan célszerűen, egyesületünk céljának megfelelően tettük-e?

Minden egyesületi tagnak joga van s nemcsak joga de kötelessége is meggyőződni s számon kérni az igazgató választmány évi működését, habár az egyesület szaklapjában minden egyes mozzanatról évközben leszámoltunk is, kötelességünknek tartjuk mindazokat egybefoglalva egyesületünk mult évi működéséről tiszta képet nyújtani.

Mint a megelőző években ugy az elmúlt 1908 évben is minden egyéni érdekkizárása mellett arra törekedtünk, hogy nagy lármán nélkül tettekkel célunkhoz közelebb juthassunk. Habár lassan is de fokozatosan csak haladunk s mind nagyobb lesz a tér, több azoknak a száma kiket a méhézetnek megnyerünk, s együttes működéssel egy cél felé törekszünk. Nehézségek még mindig vannak s talán lesznek is, de bizunk erőnkben — egyetértésünkben, lassu egyszerű de természetes igyekezetünkkel reméljük, hogy e nehézségeket mindig lefogjuk győzni. Ügyünk előhaladását s fokról-fokra való emelkedését azonban elsősorban a földmívelési kormányznak — Dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ur önmagyméltóságának köszönhetjük, ki törekvésünk látva nem vonja meg erkölcsi és anyagi támogatását. Ez így helyesen is van, mert hiszen oly célt szolgálunk

mely végeredményében állami érdek, a nemzet jólétének előmozdítása, ily célért pedig minden egyesnek kötelessége áldozatot is hozni.

Miniszter ur öngyméltóságának egyesületünk iránti bizalma főképp abban nyilvánult, hogy az elmúlt évben 3 időszaki méhészeti tanfolyam tartására adott engedélyt.

Az első tanfolyam május hóban tartatott a földmives kiskisgazdák részére, a második júniusban a papok s a harmadik júliusban a tanítók részére. Mind három tanfolyamra 20—20 hallgató vétetett fel. Az első tanfolyamon Dr. Balázs Ferenc főtitkár, a másodikon Nagy János szaktanár, a harmadikon Ványolós Miklós a méhészeti közlöny szerkesztője tartotta az előadásokat. Sajnálattal kell megjegyezzük, hogy a papok részére hirdetett tanfolyamon csupán 3 pap vett részt, mely körülmény arra enged következtetni, hogy a papok sorsukkal nagyon megvannak elégedve s nemcsak haszon szerzésből de szorakozás céljából sem ohajtanak rengeteg sok szabad idejük mellett méhészettel foglalkozni; míg ellenben tanítók annyian jelentkeztek tanfolyamra, hogy egy részét el kellett utasítani, más részét pedig a papok tanfolyamára kellett beszállítani.

Mind három tanfolyam a legjobb eredménnyel végződött s a hallgatók, dacára az idő rövidségének úgy az elméleti mint gyakorlati méhészkedésben annyi ismeretet szereztek, hogy a méhészkedéshez minden fennakadás félelem nélkül hozzá kezdenek, mint tették is azt már a tanfolyam bevégezése után többen.

A tanfolyam hallgatók közül a földmives kiskisgazdák napi 2, a papok és tanítók napi 3 korona segélyben részesültek.

A tanfolyamok eredményéről, az előadott tananyag sorrendjéről annak idején szaklapunkban részletesen leszámoltunk miért is itt újból részletezni főlegesenek tartjuk. Elvitázhatatlan tény, hogy valamelyes munkakörben eredményesen működni csak is úgy lehet, ha annak a munkaidőnek legyen az ipar vagy bármely gazdasági ág az illető minden csinját binját ismeri vagy más szóval az illető érti a mesterségét. Ugy vagyunk a méhészettel is. Eredményesen csak akkor működhetünk ha azt úgy elméletileg mint gyakorlatilag értjük. A tanfolyamoknak

éppen ez a célja, megadni az alapismeretet a méhészethez s hogy ezt a méhészet iránt érdeklődők felfogják s tudatában vannak, mi sem bizonyítja jobban mint a tanfolyamokra jelentkezők nagy száma, s hisszük, hogy jövőben még több lesz a jelentkezők száma.

A kaptárkészítést egyesületünk a múlt évben is folytatta, azonban keveset adtunk el, minek oka abban kereshető, hogy a múlt évben kevés volt a rajzás. Kaptárkészletünk ez időszereint 141 db. s míg ez a készlet el nem fogy újabb befektetést a kaptárba nem teszünk.

Telepünknek fokozatos rendhozatalára az elmúlt évben is nagy gonddal voltunk. Már a kora tavasszal az addig gyatra élő sövény kerítés helyett tüskés sodronyt húzatunk, elől díszes kapu bejárattal. Telkünk értéke ezzel, továbbá, hogy a villanyvilágítási vezeték is telepünk melletti úton elvezettetett — tetemesen emelkedett.

Telepünk Ványolos Sándor méhész kezelése alatt, ki a tanfolyam hallgatókat a kaptár készítésben is oktatta, működését a gazdasági bizottság ellenőrizte.

Telepünket több helybeli és idegen látogatta meg az elmúlt év folyamán, kiknek méhészünk vagy a tanfolyam alatt ott lévő oktató szívesen mutogatott meg mindent.

Mézelés és szaporítás tekintetében általában a múlt év gyengének mondható minek oka a nagy szárazságban keresendő s az a körülmény is figyelembe veendő, hogy telepünk ez idő szerint inkább iskola méhesnek tekinthető, a kísérletezések a gyakorlati oktatás s ezzel a méhesaládok háborgatása, mind oly körülmény, mely a mézelés hátrányára van. Rajzás — egy pár műraj készítését, kivéve nem volt telepünkön, ennek oka az, hogy május végén — június elején midőn a családok teljesen előváltak készülve a rajzásra hirtelen jött vagy 2 hétig tartó hűvös szeles idő minek következtében a méhesaládok visszafejlődtek s ez nem csak telepünkön de általában mindenütt Erdélyben így történt.

Szaklapunkat az elmúlt évben is Ványolos Miklós szerkesztette szakértelemmel s elég változatossággal s mondhatjuk kevés segítséggel, mert bizony mint a szerkesztő maga is

mondja legtöbbször a lapot egészen neki kellett kiizadni. Elméremést és dicséretet érdemel szerkesztőnk, hogy oly terhes elfoglaltsága mellett még így is oly szaklapot szerkeszt, mely hazai szaklapjaink között a második helyen áll szakemberek véleménye szerint, s ha anyagi erőnk is engedi s a lapterjedelmét is növelhetjük az első helyet is kivivhatjuk.

Könyvtárunk szintén Ványolos Miklós gondozása alatt állott, mely az elmúlt évben a földmivelésügyi miniszterium által adományozott hivatalos szakkiadványokkal 40 darabbal szaporodott s ez idő szerint 391 műből áll 434 kötetben, melynek értéke 600 koronára tehető.

Egyeletünk tagjai száma alapítótag 25, tiszteletbeli tag 6 és rendestag 419.

Az elmúlt évben is a községek által ajánlott 100 szegénysorsu méhésznek küldöttük szaklapunkat díjmentesen, melynek értéke 400 korona, jutalomképpen egyik, lapunkat szellemi munkásságával támogató tagnak 20 koronát, egy szorgalmas méhésztársunknak egy országos méretű kaptárt 8 korona értékben adományoztunk.

Ezekén kívül mind a három tanfolyam hallgatói kaptak vagy könyvet vagy 1—1 keret fogot melyeknek értéke kitesz 100 koronát. Ennélfogva egyesületünk az elmúlt évben 528 K értékű jutalmat osztott ki részint anyagban részint pénzben könyvekben és méhészeti eszközökben. Igazgató választmányunk 6 rendes választmányi ülést és a méhtelegen a tanfolyam vizsgák alkalmával 3 rendkívüli ülést tartott. Egyesületünk ügyirat forgalma a 300 drbot meghaladja, melyet főtitkárunk bonyolított le.

Pénzügyi viszonyaink rendezettek.

Összes bevételünk volt	8521.28
Kiadás	8043.44
	Pénztári maradvány 477.94
Pénztári követelés tagdíj hátr.	300.—
141 drb. eladó kaptár értéke a 9.	1269.—

Egyesületünk vagyoni állapota a következő:

A telek értéke a rajta levő épületekkel méhszinnel és pavilonnal	9000 K
Szaklapokban és szakkönyvekben	600 K
Méhcshaládok értéke 30 csal. a 14 K	420 K
Kész eladó kaptárok értéke 141 drb a 9 K	1265 K
Viasz építmény	96 K
Leltári tárgyak értéke	575 K 74
Készpénz	477 K 94

Összes activ vagyonunk értéke 12438 K 68

Ezekből látható, hogy egyesületünk igazgató választmányának híven, lelkiismeretesen sáfárkodott az elmúlt évben is a reá bízott egyesületi vagyonnal s igyekezett azt még növelni hogy netalán szükség esetén legyen mihez nyulni mint a jó gazdának.

A takarékoságunk mellett nem vontuk ki magunkat a méhészeti mozgalmakban leendő részvételből sem.

Részt vettünk a magyar—német és osztrák méhészek által augusztus hó 8—12-ig Wiener Neustadtban rendezett 53-ik vándorgyűlésén, mely kiállítással egybekötve rendeztetett. Egyesületünket a vándorgyűlésen Dr. Balázs Ferencz főtítkár és Nagy János méhészeti vándor szaktanár képviselte. Egyesületünk igazgató választmányának kiküldendő személyeket, illetőleg olyképp határozott, hogy a vándorgyűlésen lehetőleg oly egyének vegyenek részt, kik az 1907 évben a pécsi kongresszuson is részt vettek s az ott felvett harc fonalán érdekeink szem előtt tartása mellett méltó s ügyünket valamint az ellenünk folytatott intrikákkal teljesen ismerős harcossai legyenek ügyünknek. Kiküldött közlegeink részint a lap részint külön jelentésben beszámoltak igazgató választmányunknak.

A leszámoltakból ide iktatjuk a következőket: „A három állam méhészeink sok százra szaporodott seregében a németországiaknál többen gyűltek össze a magyarok, Az ország határára kívül rendezett vándorgyűlések és kapcsolatos kiállítások között egyikben sem vett részt és egyben se mutatta be produktumát annyi magyar mint ezen. Okosan is volt ez úgy, mert mint a gyakorlat terén vezető nemzet. termékeink kedveltségét

és keresettségét növelte ez az alkalom is. Hálás elismeréssel kell azért megemlékeznünk Ambrozy Béla báró messzelátó gondoskodásáról, melylyel a német és osztrák méhészek vándorgyűléséhez való csatlakozásunkal eszközölte, mert ezen az uton ismerte meg a magyarméhészet fejlettségét s ennek a növelésére szolgáló intézményeink célirányos és egyedül mintaszerű berendezkedését, vezetését és eredményét a külföld; ezen az uton szereztük meg tulajdonképpen a világkereskedelemben legkeresettebb magyar méz külföldi jóhírét: ennek a csatlakozásnak az eredménye, hogy a Bécsben 1903-ban rendezett nemzetközi méhészeti kiállítást megnyitó ünnepi beszéd során német hivatalos megnyilatkozás jelentette ki a nekünk feledhetetlenül kedves elismerést: «a méhtenyésztés gyakorlati művelésében az irányítás, utmutatás és vezetés szerepét Magyarország vette át.»

Jóleső örömmel tapasztaltuk, hogy imponálóan szépszámban voltunk magyarok a vándorgyűlésen. Báró Ambrozy Bélát a méhészvilág vezérért méltó nagyrabecsülés mély tisztelet és igaz szeretet övezte. Az erdélyi vidékről szintén voltunk ámbar sajnos csak kevesen. A hazánkban működő méhész egyesületek közül képviseltette magát még az országos méhész egyesület, a komáromvármegyei és a pilis vidéki végül az alakulóban lévő országos központi egyesület.

Az előadások között egyetlen gyakorlati becsü volt az Ambrózy Béla báró fejtegetése a méz termelés fokozásának illetőleg biztosításának a kérdéséről, mit a méhlegelő javítására főleg a *facelia* méltatására buzdító jótanácsainak a követésében lát megoldásának,

A vándorgyűlés 1910 évre történő egybehívásának az előadások megszakítása közben sorra vett kérdése nagyon hamar és a jelenlevők örömeire oldatott meg azzal, hogy Darányi Ignác dr. miniszter nevében Kovács Antal országos méhtenyésztési felügyelő Magyarországra hívta meg a vándorgyűlést, a meghívást tapsvihar fogadta — egyetlen méhész nem volt a kiből öröm ne tört volna ki a szives meghívásra. Hogy 1910-ben melyik magyar város vendégszeretete fogadja majd a vándorgyűlést Miniszter ur önmagyméltósága elhatározásától függ.

A kiállítás általában sikerültnek elég változatosnak és tanulságosnak mondható. A rendezés kifogástalan az elhelyezkedés könnyű áttekintést engedő kényelmes volt. A hat csoport között az elsőben méhesaládok a másodikban méhlikások, a harmadikban felszerelési tárgyak a negyedikben méhtermékek, az ötödikben a méz és viasz feldolgozására a hatodikban pedig a méhészeti irodalmi termékek voltak láthatók. Az első csoportban 6, a második szintén 6, a harmadikban 5, a negyedikben 23, az ötödikben 8 s a hatodikban 6 magyar kiállító értékes dolgait, ritkaságait, becses készítményeit és főleg remek mézeit láttuk. A méhlikások legnagyobb kontingensét adó stájer és krajnai lapos ladikák mellett a méhlikások minden változatosságát, a köpük, kasok átmeneti rendszerek, raptárok, ducok pavillonok stb sokféleségét és a vándorköcsi méltó képviselőjét. A megelőző kiállításokon alig láthatott ritkaság: a széles kaptár figyelmet követelően, többedmagával jelent meg. Lehetetlenségek, rögeszmék szüleményei és a természetességgel szembeálló öröklődések mint kiállítási cífraságok szintén nem hiányoztak. Praktikus borenlekedést a méhesalád természetes fejlődésének megfelelő, vagy a méztermelés céljára szolgáló kifogástalan modot kevesebbet láttunk. A kérkedés ösztönözte tevékenység és az okoskodás bonyodalmassága még mindig figurál a kezelésben még a kiállításokon is. A méhlikások csoportjában is felismerhető volt a német és osztrák méhészek kedveltebb iránya: a kereskedelmet szolgáló főcél, a rajoztatási igyekezet. A méztermelés mint kevésbé jövedelmező irány azért másodrendű Németországban és Ausztriában, mert mézüik sehol sem kedvelt és a mienkkel össze sem hasonlítható.

Jutalom és kitüntetés mint a rendezőség életrevaló ügyességének a bizonyítékai, több volt mint kiállító. Megesett, hogy a bíráló bizottság egy egy kiállítónak annyi jutalmat vagy kitüntetést ítéltetett oda, a hány csoportban az illető kiállított, stb.“

A kiküldöttek jelentéséből csak egyes részleteket vettünk fel; ezekből is láthatja a mélyen tisztelt közgyűlés, hogy habár az egyesület — a nagytávolságot tekintve — részt jövő ter-

vünk kiviteléhez oly bő tanulságos dolgoknak jutott birtokába melyekre egy kiállítás kongresszus vagy vándorgyűlés rendezésénél feltétlen szükség van: mert hogy a legközelebbi kongresszus Kolozsvárt lesz megtartva az már befejezett tény s hogy ez vándorgyűléssel nem e kapcsolatosan rendezve egyesületünk által az sincs kizárva. A közvélemény mellettünk van s csak a legfelsőbb döntést várjuk, Hadd jöjjön a minek jönni kell. Erdélyben ugy sem volt soha ilyen nagyobb szabásu méhészeti mozgalom, ugy a nemes célért küzdő egyesület mint erdély népe és Kolozsvár városa megérdemli, hogy a nyugottiak napkeletre is tekintsenek,

Egyesületünk tevékenysége az egész Magyarházában már ismeretes. Ezzel azonban még nem szabad beérnünk még csak ezután jön a megpróbáltatások ideje s nekünk megijedni nem szabad. Fokról-fokra kell haladnunk s még nagyobb körben dolgoznunk. E célból kezdette meg elnökségünk a téli oktatás illetve méhészt estélyek tartását. Összesen 8 felolvasást tervezett összefüggő de külön-külön is egy egészet képező programmal. Ezekből négyet dec. 6 és 20-án, jan. 4 és 17-an már megtartattak a közönség nagy érdeklődése mellett. Az ilyen előadásokat nemcsak Kolozsvárt de vidéken is meg kellene honosítanunk, mert csak így lehetne a nép lelkéhez közelebb jutni s azt a méhészet iránt lángra lobóantani: ezt jövő programunkba okvetlen fel kell venni s anyagi áldozatoktól sem kell vissza ijedni mert később meghozza gyümölcsét. A kiállításokon is jövőben activ részt kell vennünk arra különben is már készülünk. Egyesületünk haladását környezetünk szimpátiája szeretete s tisztviselőink fáradhatatlan lelkiismeretes munkásságának köszönhetjük. Köszönettel s hálával tartozunk elsősorban szeretett elnökünk Báró Josika Gábor öméltóságának ki apai szeretettel s gondoskodással kíséri lépéseinket s tetteivel bebizonyítja egyesületünk iránti vonzalmát, szeretetét. Csak szavakkal tudjuk meghálálni szeretetét s azzal ha megmutatjuk azt, hogy eredményesen munkálunk ügyünk érdekében, Ha öméltósága tovább is szívesen marad vezérünk, minket végtelenül lekötelez s mi megigérjük, hogy a kibontott zászló alatt míg csak ki

nem döntünk végig vivjuk a harcot. A ki pedig nem akar önzetlenül harcolni — azt vissza nem tartjuk.

Tisztviselőnkőről sem mondhatunk egyebet csak azt, hogy mindenik szívéen viseli az egyesület sorsát s mindenik tehetsége és idejéhez mértén a kiosztott szerepkörben időt és fáradságot nem kimélve megtette kötelességét.

Mondjunk köszönetet e helyen is Kolozsvár szab. kir. város polgármesterének, hogy gyűléseink és előadásaink megtartása céljából a városház közgyűlési termét átengedni kegyes volt. S végül midőn igazgató választmányunk köszönetet mond szíves megjelenésükért egyuttal kéri, hogy a bekövetkezendő nehéz munkánkban legyenek igazgató választmányunk segítségére, mert ha igaz őszinte egyetértéssel s a méhek szeretetével munkálunk a közjóért ügyünk a méhészet ügye veszve nem lesz!

A vándorméhészet.

A delmagyarországi méhészek szálló igéje az, hogy »a méz a ló patkójában van«. Ez a képletes mondás eléggé igazolja azokat az állapotokat, amelyek a méhészet tekintetében, hazánk déli részén uralkodnak. Sokszor megtörtént már, hogy egyes falvakban a gyér esőzés okozta szárazság a méhészetet annyira megszorította, hogy a gazdák méhállománya teljesen kipusztult, míg alig egy-két mértföldnyi távolra eső falvakban oly bőséges mézszüret volt, hogy a gazdák nem tudták értékesíteni.

A szárazságjárta falvakban napirenden voltak az éhrajok. A szegény méhek az éhségtől kényszerítve odahagyták békés otthonukat s eltávoztak szebb, boldogabb hazát keresni, hogy el ne vesszenek nyomorultan. Ki mondhatná el a méhészkerveit amikor megkuporgatott filléreien beszerzett méheit az éhhaláltól menekülni látja s nem tud rajtuk segíteni.

A beadott cukorszörp, a megpaprikázott és pergelt liszt nem képes a méheket csak ideig óráig visszatartani a meneküléstől, pedig az ilyen élelmezés a gazdának nem kis költségébe kerül.

Ezek a súlyos viszonyok teremtették meg a vándorméhészetet, a mely a délmagyarországi méhészek szálló igéjébe nyer kifejezést «a méz a ló patkójában van».

A vándorméhészet a maga nemében és következményeiben nagyon is okos dolog, de ha alapját és kivitelét tekintjük egyrészt a parancsoló szükség szüleménye, másrészt a fáradságtól eltekintve — másoldalu hátrányokkal jár.

A parancsoló szükség következménye, mert a méhesgazda vagyonának egy tekintélyes részét igyekszik azzal a végpusztulástól megmenteni, de az a megmentés egyuttal áldozatot is követel a gazdaság más terén, mert a méheivel másvidékre vándorolt gazda háza tájéka, földjei gondos vezető nélkül maradnak éppen abban az időben amikor reá odahaza is a legnagyobb szüksége volna.

Egészen más a helyzete azoknak a méhészeknek, akik kizárólagosan a méhészetre fektetik a fősúlyt, ezek nyugodtan vándorolhatnak tovább anélkül, hogy gondjuk lenne arra, hogy otthon mi történik.

Az előadottak alapján bárki is könnyen beláthatja, hogy hazánk, déli vidékei csupán az intenzív méhészetre valók s a részleges kis méhesek elterjedésére nem a legalkalmasabbak, mert az időjárás szeszélye oly nagy, hogy nemcsak meggátolja a méhészet jövedelmezését, hanem magát a tőkét is végpusztulással fenyegeti.

Más az állapot hazánk erdővel borított hegyes völgyes vidékein. A legnagyobb szárazság idején, ha nincs is haszon a méhészetben, de nem pusztul el maga az alaptőke, mert a méhek a legnagyobb eddig ismert szárazságban is mindig gyűjtöttek annyit, a mennyi saját fenntartásukra szükséges volt. Pl. Mi erdélyiek az éhrajt hála Isteunek csak könyvekből ismerjük, de nem láttunk soha igaz ugyan, hogy a legkedvezőbb időjárás mellett sincs arányban jövedelmünk a délmagyarországi méhészekével, de nincs is meg az a hirtelen esés sem, ami ott előfordulni szokott. Nekünk tehát vándorméhészetet üzni nem kell, de nem is fizetné ki magát

Ebből kifolyólag bátran kimondhatjuk, hogy a vándorméhészet kizárólag a melegebb vidékek sajátja, ahol annak,

mint a méhészet gyakorlásának egyik elengedhetetlen felté-
telének, létjogosultsága van. De kimondhatjuk azt is, hogy
a vándorméhészetet igénylő vidék kizárólag az intenzív mé-
hészet hazája, aból az apróbb méhesek főnállása biztosítva
nincs s így nem is képezheti a gazdaság kiegészítő részét,
mint ott ahol erdővel borított hegyek vannak.

De e kettő mégis kiegyenlíti egymást. A délvídeken be-
állított 50—100 kaptáros méhes jövedelmez annyit, hogy
gazdája abból megélhet a nélkül, hogy más irányu foglalko-
zást üzzön. Tehát a földbirtok nélküli gazdáknak kipótolja a
birtokhiányát. A hegyvidékeken bárki, bármely kis számú
törzssel gyakorolhatja haszonnal a méhészetet s jövedelmét,
amit a gazdaság más ágából nyer ezzel gyarapíthatja más
foglalkozásának cihanyagolása nélkül.

A hegyvidékek tehát a kisebb méhesek hazájának,
mondhatók.

Egyszóval nincs az a hely a földön kivéve a sivatagokat,
ahól a méheknek hasznát venni ne lehetne, csak mindig szem-
előtt kell tartanunk hogy mily eljárásokat követel meg vala-
mely vidék a hól méhészetet óhajtunk gyakorolni.

K . . .

Február a méhesben.

Amint az idő megfordul s a nappalok hosszabbak lesz-
nek a méhek is ösztönszerűleg megszünnek tétlenül veszte-
gelni s megkezdik munkájukat, de csak a kaptár belsejében.
Ebben a hónapban a népesebb törzsek anyja megkezdia pe-
tézést, a mi a méheket a téli gomoly elhagyására és a fiasí-
tás tápiálása és melengetése végett a lépeken való megosz-
tására kényszeríti.

A fiasítást rendszeren csak nagyon korlátolt mennyiség-
ben van még ilyenkor, de a szám napról napra szaporodik, a
mi a méhfogyasztást vonja maga után, még pedig hatványo-
zott fogyasztást. Ilyenkor válik meg, hogy elegendő táplálék-
kal teletette-e be a gazda méheit ?

A fiasítás fejlődésének egy bizonyos foku melegre lévén
szüksége, amelyet a jó meleg kaptárban a méhek testükkel

fokoznak, föltétlenül szükséges, hogy a méhek békés munkájukban semmivel se háborgatassanak, nehogy a zavarás következtében a melengetett fiasítást otthagyják. A fiasítás otthagyása a meghűlést, megzápulást vonja maga után, a melynek következménye a család fejlődésbeli elmaradása.

Nemcsak a táplálékul szolgáló mézre, hanem ezenkívül a vizre is szükségük van a fiasítás táplálékának elkészítéséhez amit ha a kaptár csapadéka nem elég bőven szolgáltat a méhek kénytelenek azt életük kockáztatásával is a szabadból beszerezni.

Enyhe naps időszakban a méhek tisztuló kirepülést tartanak, hogy belső terhüktől megszabaduljanak, amit ha némely család nem tenne meg kényszerítsük rá a repülő nyíláson való befuvással, mert ellen esetben a vérhas betegség lépne fel, ami a család pusztulását vonná maga után,

A tisztuló kirepülés alatt a méhesben tartsunk szemlét s ha a kaptárak aljdeszkáján holt méheket gyanítunk a kaparóvassal tisztítsuk ki, hogy a méheket ettől a munkától is megkíméljük.

Hideg időben különösen a szelek ellen a kaptárak ellenőzőjét hagyjuk a röpülő nyíláson, hogy a méheket a napsugár ki ne csalja s kint megdermedve elpusztuljanak.

A méhes elöl a havat tisztítsuk el, hogy a kirepülő méhek ne szálljanak a hóra és megdermedjenek s e célból a méhes elé szalmát is hinthetünk.

Őrizzük méheinket a téli ellenségektől is, hogy bennük kárt ne tegyenek.

Egyekben a szakkönyvek kelő utbaigazítást adnak.

Méhészeti szakoktatásunk.

E tanfolyamok főképp a gyakorlati méhészkedéshez ismereteket nyújtnak, de az elmélethez tartozó tényezőket is általánosságban felölelik.

Ugy a két éves, mint az időszakos tanfolyamhallgatók államsegélyben részesítettnek. A hallgatók pályázat útján vétetnek fel. A pályázók száma — ami öröndetes — oly nagy, hogy még 30—40%-a is alig vehető fel.

A pályázók nagy számára való tekintettel természetesen a gödöllői állami méhészeti gazdaság a szakoktatást illetőleg habár évenként májustól októberig 8 időszakos tanfolyam tartatik 20—20 hallgatóval — az igényeket nem elégíti ki. Ez nagyon természetes is, mert hiszen nemcsak 160 ember óhajt évenként méhészettel foglalkozni elméleti és gyakorlati ismereteket tanulni. Habár a vándortanítói intézmény is igen üdvös és czélszerű, de korántsem tudja azt a czélt szolgáltni, mely intenczióval az intézmény létesített. A vándor tanítók oktatása csak rövid utmutatás, mindeniknek nagy a kerülete s csak rövid ideig tartózkodnak egy községben, hogy minél több helyen megfordulhassanak, az ily uton való oktatás a 2—3 hetes tanfolyamokkal össze nem hasonlítható. Czélszerű volna akkor, s az eredmény is mindjárt más lenne, ha egy községben legalább is 8—10 napot töltene a vándortanító s ott ez idő alatt formális tanfolyamot tartana, mert minden bizonynyal akadna a legkisebb községben is 10—15 ember, ki az előadásokat szívesen hallgatná s a nyert gyakorlati s elméleti oktatás s utbaigazítás után örömet kezdene az okszerű méhészethez. Ha egy községben 10—15 lelkes hiva akad a méhészethez, azok tovább fogják terjeszteni.

Hogy a vándortanítói intézmény, valamint a gödöllői állami gazdaságban tartott és tartandó tanfolyamok a méhtenyésztés terjedésével s fejlődésével fellépő fokozottabb igényeknek nem felelnek meg, azt belátták az intéző körök, illetve a méhészetre nagy súlyt fektető földmivelésügyi miniszter ur önmagyméltóságá. Ma már az elv az, hogy a tanfolyamokon való szakoktatás ne csak Gödöllőn, hanem a vidék több különböző helyén történjék. Az Erdélyrészi Méhész-egyesület részesült első sorban abban a kitüntetésben, hogy a földmivelésügyi kormány időszakos tanfolyamok tartásával bizta meg; ilyen tanfolyam volt 1907-ben 2 s 1908-ban 3, 20—20 hallgatóval, két hétig tartó. Az elért eredményről annak idején az egyesület elnöksége e lap hasábjain beszámolt. Hasonló tanfolyamokat tart Marosvásárhelyt a székellyföldi kirendeltség. A tanfolyamokra mindkét helyre sok a pályázó, ami igen öröndetes s ami arra mutat, hogy nagy az érdeklődés.

Az Erdélyrészi Méhész-egyesület telepe tanfolyam tartására nagyon alkalmas. Ugy a gyakorlati, mint elméleti oktatásra és

kaptár készítésre az egyesület nagy súlyt fektet. Gyalupadokkal s asztalos-eszközökkel felszerelt munkaterem áll a tanfolyam-hallgatók rendelkezésére, hol a méhésztan felügyelete mellett minden hallgató köteles egy kaptárt elkészíteni s ha az idő engedi, többet is készíthet tanulás céljából, egyet azonban magával vihet.

Az eddigi tapasztalat azt mutatja, hogy a méhésztan legszükségesebb gyakorlati és elméleti ismereteinek elsajátítására 2 hét elegendő. Ez idő alatt tanult ismeretekkel bárki nyugodtan hozzá kezdhet a méhészkedéshez, s a további gyakorlat s elmélet a méhcsaládok szaporodásával s fejlődésével megjön.

A gyakorlat mellett okvetlen szükséges az elméleti tudás is, mert ami t Berlepsch mondja „tanuljunk elméletet is, mert máskülönbén csak kontár-méhészek leszünk.“ E kettő tehát együtt teszi az igazi méhészt, amiért a tanfolyamokon mindkettőre egyaránt súlyt kell fektetni. Hogy a méhésztani szakoktatásunk jelenlegi állapota meddig marad így s fejlődésében mily irányt fog követni, a jövő fogja megmutatni.

Vége.

Körkérdés.

Sajó Károly az *Uránia* év évi 1-ső számában írja ;

„Rokonságomban a gyermekek egy izben érdeklődtek, miként szedte ki a köpüből a helybeli kántor a mézes lépeket. A mézes lépek között sok volt olyan, mely méz helyett virággörrel volt megtöltve. A gyermekek kíváncsian kérdezték, hogy ugyan mi lehet az a kásaszerű anyag? Ez a méhek kenyere felelé a kántor. — Méhkenyér? kiáltották a gyermekek hát mi is ehetünk abból? — Miért nem mondta a kántor nevet ve, ha a méhek megehetik maguk is ehetnek belőle. A gyermekeknek nem nagyon izlett ugyan, de a méhek iránti pietásból valamennyien hősiiesen lenyeltek belőle kissé nagyobb adagokat. Rettentően rosszul lett valamennyi. Egész éjjel jajgattak hánytak Szülőik ugyanazon köpü tiszta mézéből ettek és semmi bajuk sem lett.“

Más helyütt. „A méhek gyakran látogatnak meg mérges növényeket is, többi közt például az én nyári lakóhelyem kör-

nyékén az *Euphorbia Gerardiana* nevű kutyatej-félfét: de éppen közmondásossá vált az, hogy még a mérges növények virágából is jó, élvezhető mézet tudnak nyerni.“

Felkérem a t, méhésztársakat, sziveskedjenek e lapokban közzétenni, vajon gyakorlatukban tapasztaltak-e a fentiekhez hasonló esetett, vagyis :

1., A méhkenyér élvezete okozott-e mérgezési tüneteket ?

2. Látogatják-e a méhek a mérges növényeket s ha igen melyek azok s mi célból. az az méz vagy virágpór gyűjtése céljából-e ?

3., Van-e alapja azon föltevésnek, hogy a méh méze mérges is lehet? Avagy ez csak mende-monda ?

Azt hiszem nem csak én. de a méhészközönség általában hálával és köszönettel veszi, ha e kérdések a tömeges hozzászólások révén tisztázodnak. Nekem pedig különösen is nagy sziveséget tesznek a méhésztársak, mert az adandó válaszokat feldolgozni öhajtom egy a kérdéssel kapcsolatos és még alig ismert kórtünettani értekezéshez.

Lakatos Károly

Tartalom: Jegyzőkönyv. — Az igazgató választmány évi jelentése az 1908. évről. — Vándorméhészet. K. . . — Február a méhesben. — Méhészeti szakoktatásunk. Dr. Balázs Ferenc. — Körkérdés. Lakatos Károly.

Műlépek

saját olvasztásu szép sárga méh-
viaszból ásványviasz keverék
nélkül

1 kgrm. egyleti méretű (préselt) 50 drb. 6 K. 1 kgrm. 40 drb. 5.80 K.
1 kgrm. 30 drb. 5.60 K. Vastag öntött műlép tetszés szerinti nagyság-
ban 1 kgrm. 5 korona.

— Szállítási költség megrendelőt terheli. Valódi méhviaszért fele súlyú műlépet küldök. —

Számos elismerő leveleim közül ime egy: Kérek 1^{1/2} kgram 50-es műlépet. Hogy mi a véleményem a vékony műlépről eléggé bizonyítja az eljárásom. hogy már 3 év óta mindig öntől hozatom a lépeket. Peczei Ferencz tanító Pánd,

Megrendelés: **Nagyvárad, Halász-utca 554. sz.**

Vajnovszky Vinceze

méhészhez intézendő.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Czim:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsősegesd, Somogy megye

A Biedermann-féle első hazai gőzerőre berendezett m ű l é p g y á r
összes g é p e i családi okokból

= ELADÓK. =

Értekezhetni a tulajdonosnál: Kolozsvárt,
Beresényi-út 2. vagy e lap szerkesztőségénél.

Apró hirdetések.

Eladó pergetett tiszta méz
kapható **Marosludason**
5 kilós dobozokban 7 koronáért
Lőrinczi Lajosnál.

Hirdetéseket
felvesz a Méhészeti Közlöny
kiadóhivatala.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10.